

Kristen Østergaard: I anledning af denne første behandling af lovforslaget om grundforbedring og vandløbsregulering har jeg gjort mig den ulejlighed at studere arkivets aktstykker om behandlingen af dette lovgivningsområde i rigsdagen og folketinget, og det var en ret interessant læsning. Det hele begyndte omkring 1930 med lidt direkte tilskud til dræning uden en egentlig grundforbedringslov. Senere kom den egentlige lovgivning. Formålet og hensigten var i starten lige så meget at skabe beskæftigelse som at forbedre jordernes dyrkningsværdi. Senere, i 1941, blev grundforbedringsloven fulgt op af en lovgivning om landvinding af store områder og fællessager. I den forbindelse synes jeg i modsætning til hr. Chr. Thomsen, at udtrykket landvinding er ganske udmærket, for enten man indvinder land fra søarealer eller fra sumparealer til dyrkbar jord, er det lige positivt.

Under behandlingen af den samlede lovgivning i rigsdagen og folketinget gennem de snart 40 år er der sagt mange anerkendende og forstående ord om det nyttige og produktive i denne lovgivning, og der har været almindelig enighed om hovedsigtet partierne imellem gennem årene. Men arkivsagerne viser også den tydelige holdningsændring til sagen, der har fundet sted gennem de senere år, fra en almindelig positiv indstilling til en mere negativ indstilling, idet arkivsagerne slutter med et par spørgsmål til landbrugsministeren, der går ud på, om det vil være muligt at begrænse eller standse den nærmest landsskadelige virksomhed, som landvindingen efter spørgernes opfattelse er. Det er velkendt, at spørgernes negative opfattelse af landvindingen har en vis tilslutning i mange befolkningskredse.

Jeg nævner dette for at illustrere, hvor hurtigt opfattelserne og vurderingen af en sag kan ændre sig. Det er altså en kendsgerning, at i dag er landvindingsbestræbelserne kommet ud for modvind. Det må vi tage til efterretning, selv om det kan synes, at modstandens udgangspunkt er forkerte for-

udsætninger. Modvinden må der tages hensyn til ved en begrænset indsats på området i fremtiden.

Men i denne modvindssituation er jeg glad for at kunne notere, at på grundlag af grundforbedringslovgivningen er det lykkedes at få Danmarks jord væsentligt forbedret, undertiden på en sådan måde, at hele egne er blevet totalt forandret på grund af gennemførte landvindingsarbejder. I den retning har det eksempel, hr. Chr. Thomsen nævnte, sin rigtighed; det gælder nemlig om ikke helt fra Gedser så i hvert fald fra Rødby til Skagen. I grove træk kan det anføres, at der gennem årene er gennemført ca. 1.700 sager vedrørende et samlet areal på 200.000 ha og med en samlet investering på små 300 mill. kr. Disse landvindinger kan da heldigvis ikke tilbageføres til sumpstadiet igen. De bedste sager er sikkert også gennemført, og med udtrykket „de bedste sager“ mener jeg de største samlede områder til de mindste udgifter pr. indvundet arealenhed. Der er dog stadig mange velkvalificerede sager, som venter på gennemførelse, og jeg håber også, at det kan ske under den ny lovgivning.

Jeg er glad for og tilfreds med disse store sagers gennemførelse ud fra den betragtning, at foruden at områderne er gjort produktive, er de også blevet gjort tilgængelige for folk, der trænger til at komme ud i naturen. At landvinding begrænser rekreativsmulighederne, er jo en total misforståelse. I dag kan byboerne på grund af store landvindinger komme ud i områder, som før var utilgængelige. Et af de mest talende eksempler i så henseende er nok Skjern Åsagen.

Den drastiske standsning for igangsættelsen af godkendte landvindingssager, som landbrugsministeren foretog for et års tid siden, kunne lade ane, at nu havde den usaglige kritik af landvindingsbestræbelserne fået overtaget. Men heldigvis gik det ikke så galt, og jeg er derfor tilfreds med, at de overvejelser, der har fundet sted i mellemtiden, er mundet ud i en fortsættelse